

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **H., M. a spol., v. o. s.** správce konkursní podstaty úpadce V. P., zastoupeného JUDr. Zuzanou Mayerovou, advokátkou se sídlem V Luhu 18, Praha 4, proti žalovanému: **Finanční úřad v Rakovníku**, se sídlem Masná 265/I, Rakovník, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2005, č. j. 44 Ca 48/2005 - 23,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2005, č. j. 44 Ca 48/2005 - 23, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým soud zamítl jeho žalobu na ochranu proti nečinnosti Finančního úřadu v Rakovníku („žalovaný“). Tuto nečinnost spatřoval stěžovatel v tom, že ačkoliv Krajský soud v Praze pravomocným rozsudkem ze dne 2. 8. 2005, č. j. 44 Ca 15/2005 - 39, zrušil rozhodnutí žalovaného č. j. 103724/04/069910/1416 a č. j. 18129/04/069910/3300 a věc mu vrátil k dalšímu řízení, žalovaný ve věci nevydal nové rozhodnutí a nevrátil stěžovateli nárokovaný přeplatek na dani ve výši 196 301 Kč.

II.

Krajský soud v Praze v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že měl za zjištěné a prokázané, že po doručení citovaného rozsudku ze dne 2. 8. 2005 žalovaný skutečně nevydal žádné rozhodnutí a neučinil ani žádný faktický krok, který by směřoval k uspokojení finančního nároku stěžovatele ve věci daňového přeplatku. Podle ustanovení § 79 odst. 1

zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) platí, že ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. V projednávané věci nicméně krajský soud dospěl k závěru, že v postupu žalovaného nespátřuje nečinnost, jelikož ustanovení § 79 a násl. s. ř. s. „*předpokládají absolutní nečinnost správního orgánu ve správním řízení*.“ Žalovaný naopak využívá svých práv daných mu právním řádem, jelikož proti citovanému rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost. „*Podal-li správní orgán kasační stížnost (nikoli zjevně opožděnou), nelze navzdory námitkám žalobce jeho postup hodnotit jako nečinnost, neboť zákonem předpokládaným způsobem pokračuje v řízení o právech a povinnostech jeho účastníků*.“ Ve stávajícím řízení prý proto nelze uložit žalovanému povinnost vydat požadované rozhodnutí, jelikož další průběh správního řízení bude dán teprve v návaznosti na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti žalovaného.

III.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a namítá tak nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tuto nezákonnost spatřuje v tom, že zákon neumožňuje žalovanému „vyčkávat“ na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o podané kasační stížnosti. Žalovaný totiž může po zrušení svého rozhodnutí požádat o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a když ho Nejvyšší správní soud přizná, nemusí ve věci rozhodovat až do doby nabytí právní moci rozsudku o této kasační stížnosti. V opačném případě však musí v řízení bez průtahů pokračovat. Na podporu stížnostní argumentace stěžovatel odkazuje rovněž na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, sp. zn. 1 Afs 29/2005.

Stěžovatel navrhuje kasační stížnosti vyhovět a napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušit.

IV.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že pokud by nepokračování v řízení po podání kasační stížnosti správním úřadem bylo považováno za nečinnost, znamenalo by to nerovné postavení tohoto správního úřadu jakožto účastníka soudního řízení, neboť by byl zbaven práva využít opravných prostředků.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

V.

Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že mezi účastníky řízení není názorového sporu ohledně skutkových okolností věci. Z obsahu předmětného správního a soudního spisu tak plyne, že rozhodnutím ze dne 21. 12. 2004, č. j. 103724/04/069910/1416, žalovaný nevyhověl stěžovateli reklamaci podle ustanovení § 53 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „daňový řád“) proti svému rozhodnutí ze dne 19. 2. 2004, č. j. 18129/04/069910/3300, kterým bylo rozhodnuto o převedení přeplatku spotřební daně ve výši 196 301 Kč na úhradu nedoplatku daně z příjmů fyzických osob ve výši 478 976 Kč podle § 64 daňového řádu.

Tato rozhodnutí žalovaného zrušil citovaným rozsudkem ze dne 2. 8. 2005 Krajský soud v Praze. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 30. 8. 2005.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonné lhůtě kasační stížnost.

VI.

Protože rozhodující tříčlenný senát Nejvyššího správního soudu dospěl při předběžné poradě k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru judikovaného Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 13. 4. 2006, sp. zn. 7 Ans 6/2005, předložil podle ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s. věc rozšířenému senátu. Spornou otázkou bylo posouzení nečinnosti správního orgánu za situace, kdy jeho rozhodnutí je zrušeno rozsudkem krajského soudu, přičemž zároveň je toto zrušovací rozhodnutí napadeno ze strany správního orgánu kasační stížností k Nejvyššímu správnímu soudu.

VII.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, vyslovil následující právní názor:

„I. Zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.

II. I správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.

III. Nerespektuje-li správní orgán pravomocné soudní rozhodnutí a nepokračuje řádně v řízení, může se dle okolností jednat o nečinnost, proti níž se lze bránit podáním žaloby dle ustanovení § 79 a násl. s. ř. s.“

Zároveň rozšířený senát vrátil věc k projednání a rozhodnutí 2. senátu Nejvyššího správního soudu.

VIII.

Nejvyšší správní soud vycházel z toho, že stěžovatel uplatnil stížnostní důvod spočívající v tvrzené nezákonnosti při nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Právě tímto směrem proto zdejší soud upřel svoji další pozornost. Tuto nezákonnost spatřuje stěžovatel v tom, že zákonná úprava neumožňuje žalovanému „vyčkávat“ na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o podané kasační stížnosti, protože žalovaný může po zrušení svého rozhodnutí požádat o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a když ho Nejvyšší správní soud přizná, nemusí ve věci rozhodovat až do doby nabytí právní moci rozsudku o této kasační stížnosti. V opačném případě však musí v řízení bez průtahů pokračovat.

Jak vyplývá ze shora uvedeného (sub VII.), tomuto právnímu názoru stěžovatele plně přisvědčil rozšířený senát zdejšího soudu a kasační stížnost je proto důvodná. Jen pro stručnost je proto při rozhodování této kasační stížnosti možno odkázat na odůvodnění citovaného usnesení rozšířeného senátu, z něhož především plyne, že ve správním soudnictví se nejedná o pokračování ve správním řízení, nýbrž o výraz ústavně zakotvené dělby moci. Právo správního orgánu podat kasační stížnost proto nelze chápat jako vlastní výkon pravomoci ve správním řízení, nýbrž jako uplatnění procesních práv účastníka v soudním řízení vůči soudu s předpokládanými účinky, stejně jako by takový úkon učinil kterýkoliv jiný účastník řízení. To vše v ústavním rámci daném čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, tedy v prostředí rovného postavení všech účastníků řízení bez rozdílu. Ve správním

soudnictví se přezkoumává pravomocné rozhodnutí správního orgánu a kasační stížnost představuje mimořádný opravný prostředek, který lze podat rovněž teprve proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. „Podání kasační stížnosti žalovaným správním orgánem proto nemůže bránit správnímu orgánu v pokračování ve správním řízení; není úkonem tohoto řízení, které se rozhodnutím soudu znovu dostalo do stadia před vydáním konečného (případně dokonce prvostupňového) rozhodnutí, jež by odůvodnilo neprovádění řádných procesních úkonů či bránilo vydání nového rozhodnutí správním orgánem v mezích právního názoru vysloveného v kasačním rozhodnutí krajského soudu. Tak jako účastník správního řízení nemůže podáním kasační stížnosti vyloučit účinky právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí, nemůže tak učinit ani správní orgán svou kasační stížností směřující proti rozsudku zrušujícímu. Zruší-li tedy krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost, v níž správní orgán polemizuje s vysloveným právním názorem. Nerespektuje-li správní orgán pravomocné soudní rozhodnutí a nepokračuje řádně v řízení, může se dle okolností jednat o nečinnost, proti níž se lze bránit podáním žaloby dle ustanovení § 79 a násl. s. ř. s.“

Lze tak uzavřít, že právní názor vyslovený v napadeném rozsudku krajského soudu je v rozporu se shora provedeným výkladem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a je proto ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nezákonný.

Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že kasační stížnost žalovaného, podaná v této věci, byla rozsudkem ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. 2 Afs 165/2005, jako nedůvodná zamítnuta.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu